

Alfik Humanistyczny

15 grudnia 2010

ORZEŁ – klasa III gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 min.

III

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (30.03.2011). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Życzymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Jerzy Besala Na ubitej ziemi (Polityka nr 14, 4 kwietnia 2009)

Sławnym pojedyńkowiczem był król Czech Jan Luksemburski (1296-1346), najbardziej bodaj znany błędny rycerz Średniowiecza. Jak donosi „Kronika Zbrasławska”, król w pogoni za rycerskimi przygodami wpadał na kilka dni do Pragi – ale nie po to, by rządzić, lecz głównie by powalczyć na turniejach. (...)

W 1332 r. pojedynek zaproponował Luksemburczykowi – poprzez herolda z nagim mieczem – inny władca, książę Brabantu i Limburgii, Jan. Jednakże król Czech kazał mu czekać trzy dni w deszczu i do walki z przemokłym do cna przeciwnikiem nie doszło.

Nie doszło też do pojedynku Kazimierza Wielkiego z Janem Luksemburskim. Mimo że ostatni Piast był koronowany na króla Polski, Luksemburczyk także mianował się polskim królem; istniał też spór o Śląsk. Kazimierz Wielki, uchodzący dotąd bardziej za miłośnika damskich wdzięków niż oręża, rzucił więc rękawicę królowi Czech (być może wiedział, że Jan Luksemburczyk oślepił). Do ekscytującego widowiska jednak nie doszło: Jan w odpowiedzi zaproponował Kazimierzowi Piastowi wylupienie sobie oczu dla wyrównania szans.

Ryzykowne życie doprowadziło króla Czech do równie ryzykownej operacji oka, po której oślepił niemal zupełnie. Z rycerskiego trybu życia nie zrezygnował jednak: wziął udział w bitwie pod Crécy w 1346 r. machając na oślepiec mieczem przywiązany do dwóch innych rycerzy i tamże znalazł wreszcie śmierć w wieku 50 lat.

Pytania za 3 punkty

1. Tekst powyższy adresowany jest przede wszystkim do:

- A) młodzieży B) miłośników legend C) ludzi interesujących się historią D) naukowców

2. Powyższy tekst można zaliczyć do:

- A) literatury popularnonaukowej B) literatury pięknej C) mitów D) epiki

3. Przedstawiony fragment tekstu charakteryzuje się:

- A) liryzmem B) wielowątkowością C) mieszaniem fikcji literackiej z faktami D) zgodnością z prawdą historyczną

4. Tematem zaproponowanego tekstu jest:

- A) przedstawienie średniowiecznej obyczajowości B) krytyka władcy Czech
C) opowieść o średniowiecznych turniejach rycerskich D) przedstawienie historii walk rycerskich Jana Luksemburskiego

5. Powyższy tekst:

- A) ma wyraźnie wykrystalizowanego głównego bohatera B) ma bohatera zbiorowego
C) nie ma właściwie głównego bohatera D) ma kilku głównych bohaterów

6. Przedstawiony fragment tekstu:

- A) nie zawiera odwołań do źródeł historycznych B) napisany jest prozą
C) nosi cechy kilku rodzajów literackich D) ma charakter refleksyjny

7. Autor powyższego tekstu postawił sobie cel:

- A) przeinterpretowania powszechnie znanych faktów B) polemiki z opiniami innych naukowców
C) przybliżenie czytelnikowi omawianego problemu D) zaskoczenie czytelnika

8. Powyższy tekst zawiera elementy:

- A) biografii B) recenzji C) dramatu D) poematu

9. Z tekstu powyższego można wywnioskować, że:

- A) turnieje rycerskie w średniowiecznej Europie były organizowane często B) walki rycerskie były powszechnie potępiane
C) władcom zabraniano udziału w turniejach D) w turniejach brali udział przede wszystkim ubodzy rycerze

10. W 1332 roku, czyli:

- A) w starożytności B) w trzynastym wieku C) w czternastym wieku D) przed naszą erą

Pytania za 4 punkty

11. Kazimierz Wielki, o którym mowa jest w powyższym tekście, był:

- A) założycielem dynastii Piastów B) ostatnim władcą Polski z dynastii Piastów
C) synem Bolesława Chrobrego D) tym władcą, który ochrzcił Polskę

12. Powodem ewentualnego pojedynku Kazimierza Wielkiego z Janem Luksemburskim:
 A) było pragnienie sławy rycerskiej B) był konflikt osobisty
 C) były kwestie natury politycznej D) był obyczaj nakazujący pojedynkowanie się władcom
13. Z powyższego tekstu wynika, że Jan Luksemburski:
 A) traktował pojedynki jako narzędzie służące wzmocnieniu swojej władzy B) uwielbiał się pojedynkować
 C) musiał przyjmować wszystkie wyzwania D) nie dbał o swoją sławę rycerską
14. Z powyższego tekstu wynika, że:
 A) Kazimierz Wielki cieszył się zasłużoną sławą rycerską
 B) władca Polski wyzywając króla Czech wykazał się niezwykłą brawurą
 C) bardziej od sławy rycerskiej Kazimierza Wielkiego pochłaniały zupełnie inne kwestie
 D) Kazimierz Wielki niezbyt dbał o prestiż Polski
15. Z powyższego tekstu dowiemy się:
 A) jak rzucono wyzwanie do walki przeciwnikowi B) jak przebiegała walka podczas pojedynków
 C) jaki oręż używany był w walkach rycerskich D) czym kończyły się rycerskie starcia
16. Informacja o śmierci Jana Luksemburskiego:
 A) ma rozbawić czytelnika B) w zamiarze autora ma potwierdzić tezę o ironii historii
 C) stanowi kulminacyjny punkt rozważań D) pokazuje konsekwencję w postępowaniu bohatera
17. Wtrącone w nawiasie zdanie *być może wiedział, że Jan Luksemburczyk oślepl*:
 A) ma zabarwienie ironiczne B) wskazuje na fakt pewny
 C) nie ma znaczenia dla omawianych wydarzeń D) w żadnym stopniu nie komentuje omawianych wydarzeń
18. Używając wyrazów *ekscytującego* i *ryzykowne* autor:
 A) podkreśla dystans do przedstawianych faktów B) zaznacza, że wygłaszane sądy mają charakter powszechnych opinii
 C) wyraża swoją ocenę D) stwarza pozory powstrzymywania się od ocen
19. Wypowiedzi innych osób autor wprowadza do tekstu:
 A) cytując je B) przedstawiając ich sens własnymi słowami C) biorąc je w nawias D) wprowadzając dialog
20. W powyższym wywodzie nie można znaleźć:
 A) elementów stylu potocznego B) dawnych wyrazów C) wyrazów zabarwionych emocjonalnie D) fikcji

Pytania za 5 punktów

21. Czasownikiem w formie nieosobowej jest wyraz:
 A) doprowadziło B) nie doszło C) oślepl D) rządzić
22. Rzeczownikiem nie jest wyraz:
 A) śmierć B) operacji C) odpowiedzi D) życia
23. Użyty w tekście wyraz *oręża* można zastąpić słowem:
 A) walki B) męstwa C) broni D) pojedynków
24. Wyraz *wyrównania*:
 A) nie odmienia się przez przypadki B) jest rzeczownikiem C) to czasownik D) odmienia się przez osoby
25. W wyrazie *ekscytującego* akcent pada na sylabę:
 A) trzecią od końca B) przedostatnią C) ostatnią D) czwartą od końca
26. Określenie *przemoknąć do cna*:
 A) jest stałym związkiem frazeologicznym B) można zastąpić związkiem *do szpiku kości*
 C) jest niepoprawne D) jest poprawne wyłącznie w stylu artystycznym
27. Wyrazy tworzące związek *król Czech*:
 A) są w tym samym przypadku B) nie są tą samą częścią mowy
 C) są w różnych przypadkach D) w dopełniaczu mają tę samą końcówkę
28. W zdaniu *Król Czech kazał mu czekać trzy dni w deszczu*:
 A) nie ma podmiotu B) występuje okolicznik C) nie ma przydawek D) brak dopełnienia
29. Przymiotnikiem nie jest wyraz:
 A) sławnym B) ryzykowne C) zupełnie D) polskim
30. Podkreślony wyraz w sformułowaniu *ekscytującego pojedynku* można zastąpić słowem:
 A) zacieklego B) fascynującego C) nierównego D) szaleńczego